

## Vodič za investiciona ulaganja na području Kantona Sarajevo

U cilju pružanja cijelovitih informacija potencijalnim investitorima o uslovima i mogućnostima investiranja na području Kantona Sarajevo pripremljen je inoviran Vodič za investiciona ulaganja.

Materijal pored osnovnih podataka o Kantonu Sarajevo u 2003. godini, zatim ekonomskih resursa Kantona Sarajevo i strateških ekonomskih aktivnosti, pruža odgovor na pitanja ko može ulagati, kako ulagati, na koji način ulagati, na koji način investirati na području Kantona Sarajevo, kako osnovati privredno društvo, koje su pogodnosti investiranja na području Kantona Sarajevo i koja su fiskalna opterećenja poslovnog sektora. Posebno je obrađena tehnologija dodjele gradskog građevinskog zemljišta u Kantonu Sarajevo, te pitanje koncesija i njihovih specifičnosti.

U Vodiču su apostrofirane potencijalne lokacije za privredne zone, oblast vodosнabdjevanja, javne parking garaže na području Kantona Sarajevo i turizam, sport i rekreacija.

Prema regulacionim planovima u općini Iličići, Vogošća, Novo Sarajevo i Novi grad

predviđeni su prostori za privredne zone. Problem mirujućeg saobraćaja u postratnom periodu na području Kantona Sarajevo naročito je izražen. Utvrđeno je preko 40 potencijalnih lokacija za izgradnju javnih parking garaža na području Kantona. Turizam, sport i rekreacija je strateški sektor razvoja. Područje Bjelašnica-Igman zbog svojih prirodnih resursa predstavlja jednu od najperspektivnijih destinacija za razvoj kontinentalnog turizma sa mogućnošću ravnopravne zastupljenosti kako zimske, tako i ljetne ponude. Početak korištenja raspoloživih resursa datira još od održavanja XIV Zimskih olimpijskih igara. Tada otvoreni sportsko rekreacioni centar Babin dol tokom agresije je devastiran. Početak obnove lociran je na najatraktivnijem dijelu Babin dol, a sanacija, rekonstrukcija i izgradnja regulisana je Urbanističkim projektom Babin dol - I faza.

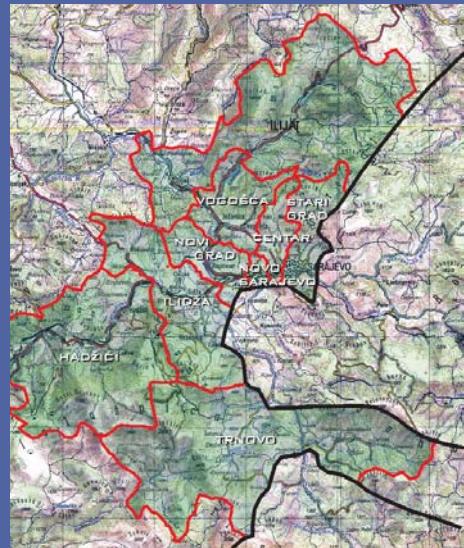
### "Razvojni projekti Kantona Sarajevo"

Materijal ima za cilj da prezentira projekte važne za dalji razvoj Kantona Sarajevo koji će razvijati ili potaknuti razvoj u narednom periodu. Projekti su kandidovani od strane određenih ministarstava Kantona Sarajevo i to: ministarstva privrede, ministarstva prometa i komunikacija i ministarstva stambenih poslova, zatim od nekih javnih komunalnih preduzeća Kantona Sarajevo: KJKP "Vodovod i kanalizacija", KJKP "Sarajevagas", KJKP "Toplane", KJKP "Park" i KJKP "Rad". Radi preglednosti i pristupačnije prezentacije, projekti su razvrstani, na oblasti i podoblasti. Treba istaći da se uglavnom radi o infrastrukturnim projektima koji su razvrstani u tri oblasti: stanovanje,

**Arhitektonski paviljon – Al  
Centar asocijacije arhitekata  
Bosne i Hercegovine i Sarajeva  
Mladen Jadrić architects  
Vienna – januar 2004.  
lokacija: Bentbaša**

Sarajevo je grad koji vijekovima živi u doslihu sa prirodom, tako da je i sam poprimio njene kontraste.

Husein Tahmisić, Mjera Sarajeva



komunalno uređenje i saobraćaj, te sedam podoblasti: kolektivno stanovanje, vodoprivreda, energetika, zelenilo, komunalna higijena, javni gradski prevoz i gradske saobraćajnice. Projekti su prezentirani u formi "pasoša projekta", u kome se daju elementarni podaci o samom projektu. Ti podaci su: naziv projekta, stepen pripremljenosti, tip projekta, status projekta, vrijeme realizacije, cilj i kratak opis projekta, zatim izvor finansiranja, lokacija sa eventualnim grafičkim prikazom i na kraju kontakt. Materijal je takođe predstavljen i digitalno na CD-u. Najznačajni projekat kojeg ovdje izdvajamo jeste projekat rješavanja problema snabdjevanja vodom u skoroj i daljoj budućnosti stanovnika Kantona Sarajevo. Ovaj projekat koji nosi naziv "Višenamjenski vodoprivredni podsistem Crna rijeka (VVPCR)" koštalo bi oko 130 miliona KM, sa vremenskom realizacijom od 6 godina. Količine vode koje bi se obezbjedile iznosile bi 65 % u odnosu na sadašnje količine.



Premjer Kantona Sarajevo Mr. Denis Zvizdić je lobirao ambasadore da animiraju investitore za kupovinu hotela MOC, Smuk, Press i Igman.

## Sarajevo 2003

Osnovni cilj materijala "Sarajevo 2003." je da prezentira relevantne informacije o ekonomskom, socijalnom, prostornom i urbanom razvoju Kantona Sarajevo, grada Sarajeva i opština domaćoj i međunarodnoj javnosti, te naučnim i stručnim krugovima. Materijal sadrži poglavlja: geopolitički položaj, status, pozicija i nadležnosti, zakonodavna i izvršna vlast, stanovništvo, zaposlenost, vanjska trgovina, poslovanje pravnih lica u 2000. godini, turizam, saobraćaj, banke, obrazovanje, zdravstvo, socijalna zaštita, kultura, sport, stambeni fond, poslovanje komunalnih preduzeća u 2002. godini.

Geopolitički položaj Sarajeva određen je pozicijom Sarajeva i njegovom ulogom glavnog grada Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno funkcijama koje u tom svojstvu obavlja. Sarajevo je pravno-političko, administrativno, privredno i kulturno središte.

### Osnovano:

1462. Ishakbegovom vakufnamom izgrađeni objekti na prostoru današnjeg Sarajeva se daju na opštu korist  
 1477. Naziv Sarajevo prvi put se pominje u jednoj vakufnici tadašnjeg upravnika bosanskog sandžaka Ajas bega koja je napisana na arapskom jeziku  
 1507. Naziv Sarajevo prvi put se pominje na našem jeziku u pismu bosanskog namjesnika Firuz bega Dubrovčanima

### Površina

1.277,3 km<sup>2</sup>

### Administrativna organizacija:

Kanton obuhvata područje devet opština: Stari grad, Centar, Novo Sarajevo, Novi grad, Iličići, Vogošća, Hadžići, Ilijas i Trnovo, od kojih prve četiri čine Grad Sarajevo.

### Broj stanovnika, XII 2002.

401.118

Stanovništvo do 15 godina	17,30%
Radni kontingenat (15-64 godine)	69,40%
Stanovništvo preko 65 godina	13,30%

### Gustina naseljenosti (st/km<sup>2</sup>)

314

### Stepen zaposlenosti ukupnog stanovništva (XII 2002.):

21,20%

### Stopa nezaposlenosti (XII 2002.):

39,90%

### Bruto dodana vrijednost

za 2002. u 000 US\$

Uvoz (u hiljadama KM, 2002.):

1.322.585

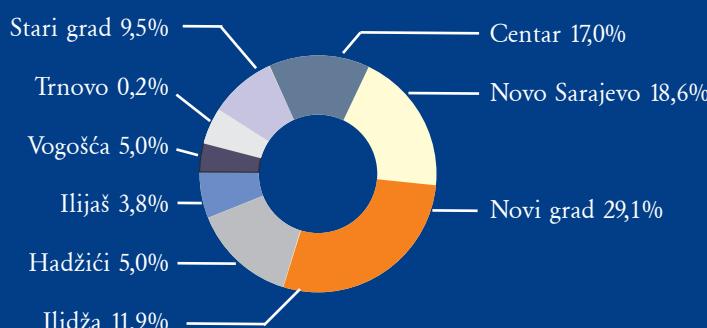
Izvoz (u hiljadama KM, 2002.):

259.569

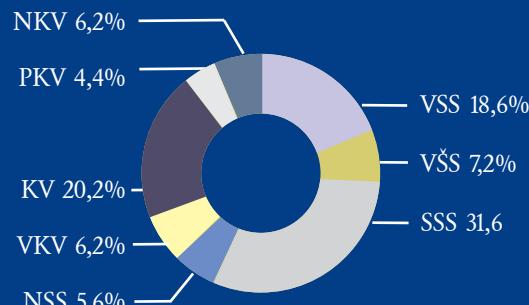
Stepen pokrivenosti uvoza izvozom:

19,60%

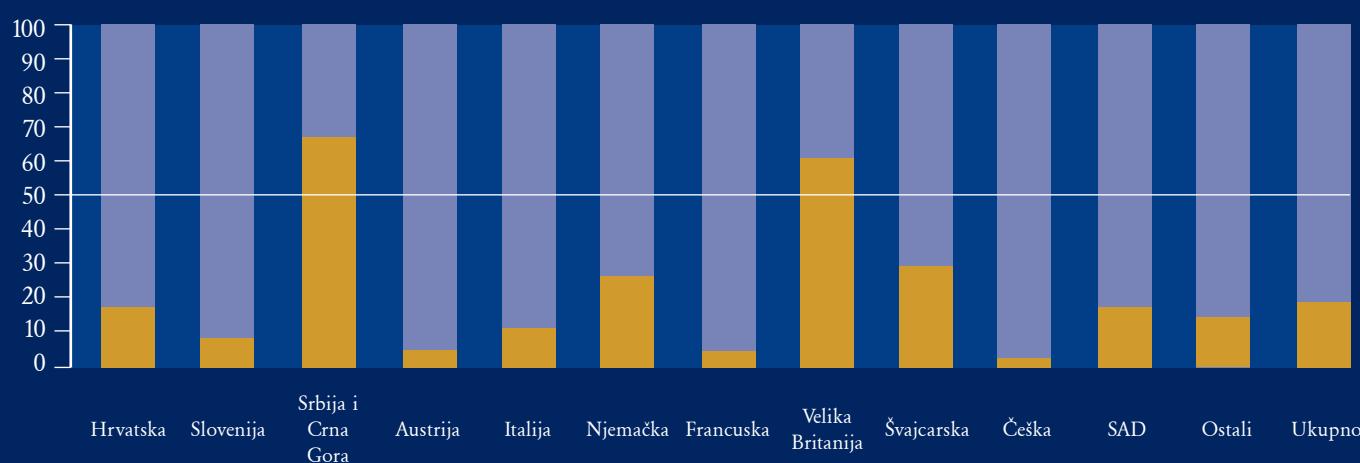
### Struktura stanovništva Kantona Sarajevo po opštinama 31.12.2002.



### Struktura zaposlenih prema stepenu obrazovanja



### Omjer izvoza i uvoza u vanjsko-trgovinskoj razmjeni Kantona Sarajevo



## Projekat povezivanja Općina sa bazom podataka Zavoda za planiranje razvoja kantona Sarajevo

Vlada Kantona je odabrala Zavod za planiranje kantona Sarajevo kao nosioca projekta povezivanja općina na području kantona Sarajevo i Zavoda, u svrhu povezivanja i razmjene potrebnih podataka putem navedene veze.

Cijeli projekat je zamišljen da kao primarni rezultat ostvari vezu svih općina kantona Sarajevo sa centralnom bazom podataka koja postoji u Zavodu za planiranje razvoja kantona Sarajevo.

Ovo omogućava da svaka općina u svakoj dobi može pristupiti, preko računara, na vrlo jednostavan način, svim potrebnim podacima kojima raspolaže ovaj Zavod, te po potrebi vršiti i međusobnu razmjenu podataka.

Znači potrebno je ukucati broj katastarske čestice u odgovarajućoj katastarskoj općini i dobiti istu na ekranu, a potom i druge podatke vezane za izdavanje urbanističkih saglasnosti.

Ova već instalirana infrastruktura bi omogućavala i realizaciju drugih i sličnih projekata u budućnosti te povezivanje općina na Internet. Projekat se nalazi u drugoj fazi realizacija. U prvoj fazi realizacije ostvareni su sljedeći rezultati, odnosno Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, sektor GIS-a, je kao glavni nosilac ovog projekta izradio sljedeće u protekloj 2003 godini::

- Izrada projekta prostorne baze podataka i projekta mreže (WAN)
- Nabavka komunikacione opreme za povezivanje Općina sa Zavodom
- Nabavka hardverske opreme potrebne za pripremu i smještanje podataka

- Nabavka dijela sofvera za pripremu podataka
- Usklajivanje novih softvera sa podacima
- Nabavka opreme za klijente (opštine) koja je omogućila povezivanje na centralnu bazu u Zavodu.
- Organizacija i priprema podataka za smještaj u centralnu bazu
- Povezivanje Zavoda i kantonalnog ministarstva za prostorno uređenje, sa istim ciljem
- Priprema i raspis tendera za nabavku softvera za korisnike
- Odabir ponuđača za izradu aplikacije za korisnike (Opštine, sektore za urbanizam)
- Prebacivanje i smještanje podataka na server predviđen za centralnu bazu podataka u Zavodu
- Obrada regulacionih planova za općine, skeniranje, geokodiranje i smještanje u bazu za pregled (obrađen je manji broj postojećih karata, potrebno je dalje raditi za većinu općina).

Određen broj općina zbog tehničkih mogućnosti koje je potrebno ostvariti još nije povezan sa centralnom bazom u Zavodu. Cijeli projekat je jedan kontinuirani proces koji zahtjeva konstantno razvijanje i proširivanje u cilju efikasnijeg i boljeg rada kako općina tako i Zavoda.

Saradnja u pojedinim općinama je bila na izrazito visokom nivou dok u pojedinim na malo nižem.

Sama aplikacija pomoću koje korisnici

(općinske službe urbanizma i katastra) pristupaju podacima je jednostavna i integrisana je u internet explorer i pomoću viewera MapGuide se pristupa podacima.

Svrha ovog povezivanja je dostupnost podataka svima onima koji su za to zainteresirani, odnosno svima onima kojima su ovi podaci potrebni za rad.

GIS sistem (kako možemo zvati ovaj projekat povezivanja, globalni informacioni sistem) znači ogromnu količinu podataka koje treba na neki način filtrirati, provesti nad njima neku analizu, ispisati neki izvještaj ili napraviti tematsku kartu i sl. U lancu korisnika tih podataka nisu samo GIS stručnjaci već i ljudi na radnim mjestima koja ne zahtjevaju neku GIS stručnost. Ti korisnici ne poznaju problematiku GIS-a ali za potrebe svog posla koriste podatke iz GIS sistema. Za takve korisnike je bitno da mogu jednostavno bez dugotrajne ili bilo kakve edukacije, koristiti podatke iz GIS sistema koji im trebaju. Ovaj sistem omogućava postavljanje GIS baza na Internet/intranet principima.

Omogućen je brz pristup podacima i njihovo korištenje. Vrlo lako i jednostavno ga mogu koristiti GIS korisnici koji ne znaju puno ili ne znaju ništa o GIS-u već samo poznaju svoj posao za koji koriste podatke iz GIS sistema.

Pregledanje karata, crteža i podataka kroz web okruženje (Internet explorer).

Svim podacima se pristupa direktno, povećana je produktivnost, smanjuju se troškovi i donosi brže i bolje definisane odluke sa većom sigurnošću.

### MAPGUIDE VIEWER

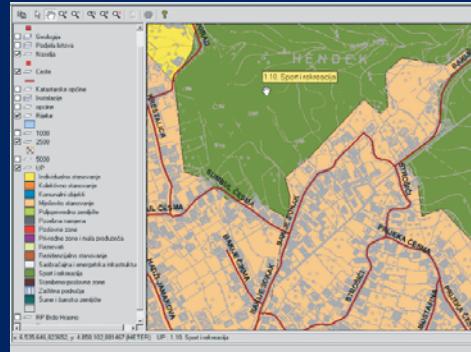
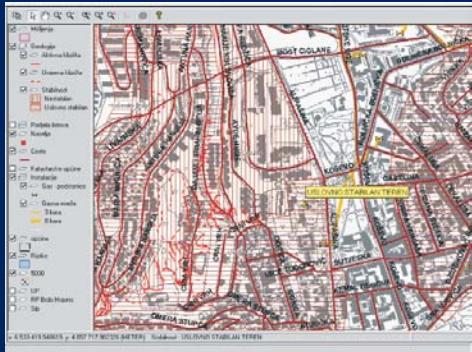
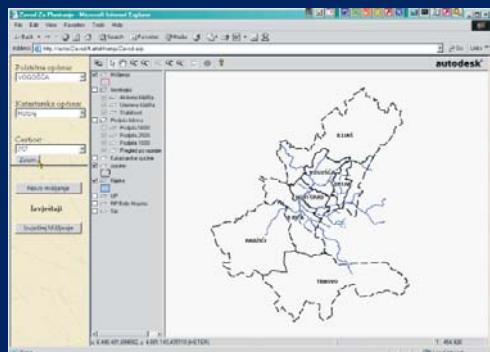
Kroz ovu aplikaciju (klijenta) omogućena je korisnička interakcija sa prostornim informacijama smještenim na serveru u Zavodu. Omogućen je pristup rasterskim i vektorskim podacima.

### Interaktivni rad sa kartama

- pristupanje i pregledanje karata i podataka koji se nalaze na serveru
- direktni pristup podacima u raznim GIS i CAD formatima i relacijskom prostornim bazama podataka uključujući DWG, SHP, Oracle8 i Spatial.
- pristup živim, sigurnim rasterskim i vektorskim podacima



Mreža veza između općina i Zavoda



- kreiranje dinamičnih buffer zona oko odabranih objekata
- zoom do neke adrese ili imena mjesta (katastarske čestice)
- biranje višestrukih objekata pomoću radiusa, poligona, zone, presjeka, popisa
- mjerjenje udaljenosti
- prikaz teksta ili adresa direktno iz živih baza podataka
- printanje karata visoke kvalitete sa skalom, oznakom sjevera i legendom
- učitavanje, upisivanje i izmjena tačke, linije i poligona iz doprogramirane aplikacije (npr. katastarske čestice)

#### Kvalitetna prezentacija podataka

Kontrola prezentiranih podataka preko autorizacije karata za publiciranje na internetu/ intranetu

- import simbola te kontrola nad njihovom veličinom, rotacijom i preciznim smještajem
- kontrola elemenata za printanje karata, uključujući naslov, legendu, skalu, oznaku sjevera, URL, trenutni datum i vrijeme, logotip.
- uključivanje lejera prema potrebi i zoom-u.

#### PREGLED PODATAKA

Ovim projektom je omogućeno da na vrlo jednostavan način svi zaposleni

pristupaju podacima, da ih pregledaju, štampaju, da im daju na najbrži mogući način informacije. Da bi npr. pregledali podatke koji se trenutno nalaze u aplikaciji potrebno je otvoriti Internet Explorer i pozvati pripremljen sadržaj. Informacije koje se mogu pregledati su:

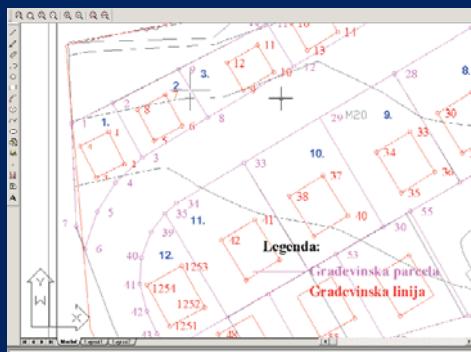
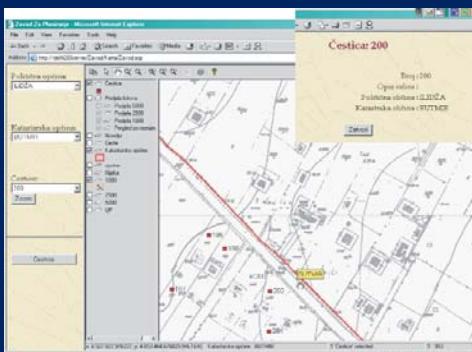
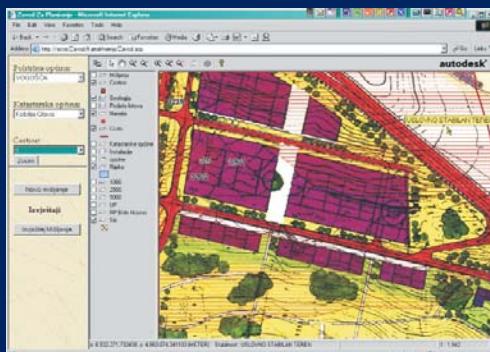
- Granice i nazivi općina kantona Sarajevo
- Granice katastarskih općina na području kantona Sarajevo
- Katastarske čestice na području Kanton Sarajevo, jednostavno i lako pretraživanje po broju K.Č.
- pregled i podjela po razmjerama svih planova mjerila od 5000, 2500, 1000, 500 u kantonu Sarajevo
- Rasterske podloge područja kantona Sarajevo u različitim razmjerama (1000, 2500, 5000, 10 000, 250000, 50000, 100000 i 200 000)
- Satelitski snimak za kanton Sarajevo (informativni)
- Geologija na području kantona Sarajevo (Aktivna klizišta, umirena klizišta i stabilnost terena), postoji mogućnost automatskog prikazivanja podataka (na određenoj razmjeri) ili prikazivanja po potrebi. U našem slučaju geologija se uključuje (strihiranjem kvadratiča pored naziva Geologija) po potrebi.
- Nazivi i položaj naselja na području kantona Sarajevo
- Kompletna mreža saobraćaja na području kantona Sarajevo

(automatski se pojavljuje na razmjeri ispod 1:20 000)

- Instalacije, gasne instalacije (podstanice) kao i gasna mreža na području kantona (3 bara i 8 bara)
- Rijeke na području kantona Sarajevo
- Pokrivenost planskom dokumentacijom (pregledna karta)
- Urbanistički plan za područje kantona Sarajevo
- Prostorni plan za područje kantona Sarajevo
- Regulacioni planovi u rasterskom obliku za svaku općinu

Odabriom nekog (ili svih) lejera za prikaz možemo pregledati sve podatke. Zadržavanjem miša na određenom dijelu prikaza možemo dobiti odredene podatke. Lejeri koji se nalaze na nivou višem od ostalih imaju prednost prilikom prikaza ovih podataka. Vrlo bitno je napomenuti da različite vrste podataka možemo preklapati na prikazu. Osim pregleda podataka možemo uraditi i sljedeće:

- štampanje podataka u prikazu kao na ekranu
- kopiranje prikaza ekранa u neku drugu aplikaciju
- zumiranje pomoću više alata, zumiranje na selektovani objekat, zumiranje pomoću razmjeri, prema širini i slično
- selektovanje svih podataka iz liste odabranih lejera



## KATASTARSKE ČESTICE

Aplikacija za pretraživanje katastarski čestica na području KS napravljena tako da je vrlo jednostavna za rad. Zaposleni koji rade na ovoj aplikaciji unose katastarske čestice u tačkastom obliku (klikom na određeno područje na karti) i unosom broja katastarske čestice. Vrlo jednostavno se pozicionirati odnosno zumirati već unesenu katastarsku česticu (tačku). Svaka katastarska čestica ima svoj broj i podbroj. Prilikom zoom-a određene čestice automatski se prikazuju i rasterske podloge (karte na 1:1000). Već unesene katastarske čestice se biraju sa spiska, najprije se odabere politička općina u kojoj želimo da nađemo česticu, zatim katastarska općina i nakon toga broj željene čestice (slika). Aplikacija zumira na cijelom ekranu katastarsku česticu kao i rastersku podlogu u razmjeri 1:500. Informaciju o katastarskoj čestici možemo dobiti i prelaskom miša preko određene čestice. Na isti način se mogu dobiti informacije o svim podacima koji su ubaćeni u prikaz, kako je gore već navedeno.

## Parcelacija

U sektoru GIS između ostalog radi se analitička obrada građevinskih parcela i građevinskih linija.

Svakoj lomnoj tački građevinske parcele i građevinske linije pridružuje se broj lomne tačke, X i Y u državnom koordinatnom sistemu.

Na ovaj način parcele su jednoznačno određene koordinatama (y,x) I kao takve moguće je brzo I tačno prenosi na teren ,a po potrebi i obnavljati ako dode no njihovog namjernog ili ne namjernog pomijeranja..

Na ovaj način izbjegavaju se pogreške koje su se javljale dosadašnjim načinom rada.

U posljednje vrijeme urađena je analitička obrada građevinskih parcela i građevinskih linija za Regulacione planove:

- Hrasno I i II,
- Riverina-Sastavci,
- Radava,
- Robna kuća,
- Jagomir,
- Kvadrant C,
- Mala Aleja
- idr.

U planu je uraditi bazu podataka za svaku građevinsku sa neophodnim podacima što bi olakšalo posao kod izdavanja Urbanističke saglasnosti.

Duzo Fabrudin

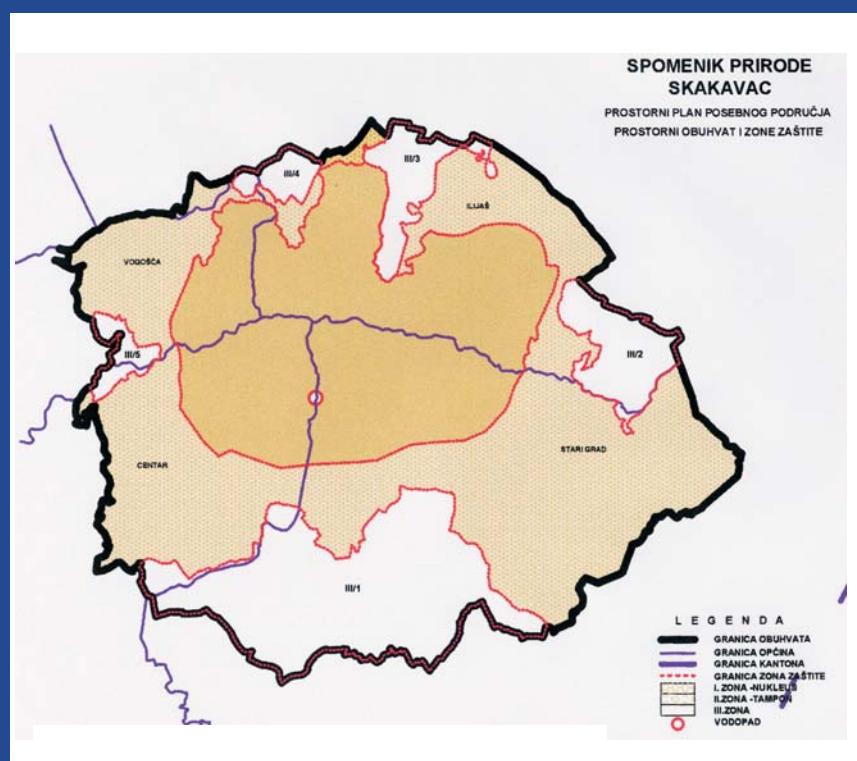
## PROSTORNI PLAN POSEBNOG PODRUČJA " SPOMENIK PRIRODE SKAKAVAC "

Područje Spomenika prirode Skakavac je šira zona potoka i vodopada potoka Skakavac ustanovljena i definisana aktom proglašenja zaštićenim područjem. Obuhvat u datim granicama sadrži 1433,7 ha površine zemljišta u sastavu 6 katastarskih, odnosno 4 gradskih općina-Stari Grad,Centar, Vogošća i Ilijaš. Zadatku je predvodila izrada "Valorizacije prirodnih vrijednosti područja Skakavac" od strane Centra za ekologiju i prirodne resurse Prirodno-matematičkog fakulteta i potom "Separat zaštite šireg prostornog obuhvata Skakavac" od strane Knatonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeda nakon čega je Supština kantona donijela Odluku o proglašenju šireg područja vodopada Skakavac spomenikom prirode-Službene novine Kantona Sarajevo br.10.-maj 2002. god. U prostorno-planskom smislu rezime ovih istraživanja i usvojenog dokumenta je data granica obuhvata i mјere zaštite od kojih su navedene zoniranje prostora i prema tome moguće intervencije u prostoru. Dalje je naznačen razvoj i korišćenje prostora što je kao zaseban elaborat pod nazivom "Plan upravljanja" sada u fazi izrade kod istog Centra za ekologiju ....

U našem Zavodu je u toku izrada Prostornog plana posebnog područja koja podrazumijeva između ostalog timski rad i verifikaciju od strane Savjeta Plana, formiranog i imenovanog ponaosob namjenski i specifično za ovaj zadatak.

Do sada je urađena temeljita analiza postojećeg stanja sa aspekta korisnika i strukture zemljišta, karakteristika terena - nagiba, orijentacije, zastupljenosti i funkcionalnosti naselja i infrastrukturnih elemenata kao što su sela, stanovnici, putevi, dalekovodi, vodotoci, vrela, itd. Sagledana je geografska i topografska pristupačnost i položaj unutar šireg okruženja te kolsko-saobraćajni i pješački kontakt sa gradom, odnosno susjednim naseljenim mjestima. Relevantni podaci ovih analiza su podloga za planiranje vrste i obima posjete,načina prihvata i korišćenju prostora, izgradnji i uređenju područja,a sve u skladu sa usvojenim mjerama zaštite. Cilj je pronaći i definisati optimum intervencija da se područje Spomenika prirode Skakavac koristi u ekonomski održivom okviru a istovremeno ne narušavajući prirodnji ambijent.

*Srbubalo Hatidža  
Mulabegović Minka*



## IZMJENA I DOPUNA URBANISTIČKOG PLANA GRADA SARAJEVA, ZA URBANO PODRUČJE ILIJAŠ, ZA PERIOD OD 1986. DO 2015.GODINE

Skupština Kantona Sarajevo je 13.03.2001. godine donijela Odluku o pristupanju Izmjena i dopunama Urbanističkog plana grada Sarajeva, za urbano područje Ilijas, za period od 1986. do 2015.godine na osnovu inicijative Skupštine Općine Ilijas.

Razlozi za pristupanje Izmjena i dopunama Urbanističkog plana grada Sarajeva, za urbano područje Ilijas su nastale promjene u prostoru, novonastale potrebe i razvoj seoskih naselja, devastiran postojeći stambeni fond, potrebe domicilnog stanovništva vezane za cijepanje domaćinstava, izostanak usmjerene kolektivne izgradnje, veliki broj izbjeglica lociran na ovom području.

Koncept prostorne organizacije je

uvažavao osnovna opredjeljenja iz usvojenih Smjernica, a koja su se odnosila na promjenu namjene već uzurpiranog poljoprivrednog zemljišta u građevinsko, kao i promjenu namjene pojedinog građevinskog zemljišta u skladu sa novim potrebama u obimu i veličini koje je kandidovala Općina Ilijas. Takođe je obezbijeden i određen broj lokaliteta za mala preduzeća.

U najvećoj mogućoj mjeri postojeće stanje bespravne gradnje je prihvaćeno kao realnost i predloženo za promjenu namjene u korist građevinskog zemljišta (-254,3 ha) individualne stambene izgradnje. S druge strane neangažovana građevinska zemljišta koja se nalaze na katastarskim poljoprivrednim površinama ukinuta su i vraćena u namjenu

poljoprivrednog zemljišta (+75,6 ha).

Pored gore navedenog kroz ove izmjene Plana otklonjeni su i ranije uočene manjkavosti Urbanističkog plana Ilijasa, kao što su definisanje koridora infrastrukturnih sistema sa posebnim propisima (autoput, gasovod) i sl..

Vlada Kantona Sarajevo u svojstvu nosioca pripreme Plana je na sjednici održanoj 25.12.2003. godine utvrdila Prijedlog nacrta Plana koji je dostavila Skupštini Kantona Sarajevo na razmatranje, utvrđivanje i stavljanje na javni uvid i raspravu. Skupština Kantona Sarajevo je uputila Nacrt na javnu raspravu.

*Dubravka Šabić*

## NASTAVAK ZAPADNOG PRILAZA GRADU – PROLAZ KROZ BLAŽUJ

Izgradnja ove saobraćajnice je zaustavljena kod nadvožnjaka preko željezničke pruge na ulazu u Blažuj idući iz Sarajeva prema Hadžićima.

Za dalji dio njene trase prema raskršcu gdje se spajaju putevi za Hadžiće i Kiseljak isprojektovano je dvadesetak različitih varijanti.

Samo raskršće Hadžićkog i Kiseljačkog puta zvano "Mostarsko raskršće" prema postojećim važećim planovima je veoma razvučeno i komplikovano.

Uvažavajući gore pomenuta rješenja veliki dio prostora Blažuja bio je ispresjecan

koridorima zbog kojih je bilo veoma teško urbanizirati ovaj prostor, a posebno je teško bilo dati veliki broj Mišljenja na zahtjeve građana koji žele graditi stambene i poslovne prostore na svojim parcelama.

Da bi se rješilo ovo pitanje kao i da bi se definisale trase veoma važnih pravaca Mostarsko raskršće - Grad i njegova veza sa "Bajpasom" (prolaz dolinom rijeke Trnavе pored groblja Vlakovo) koji je dio Koridora VC, u Zavodu za planiranje je uradena varijanta koja prolazi kroz Blažuj sa dogradnjom nove dvije trake i pored njih odvojena kolskopješačka

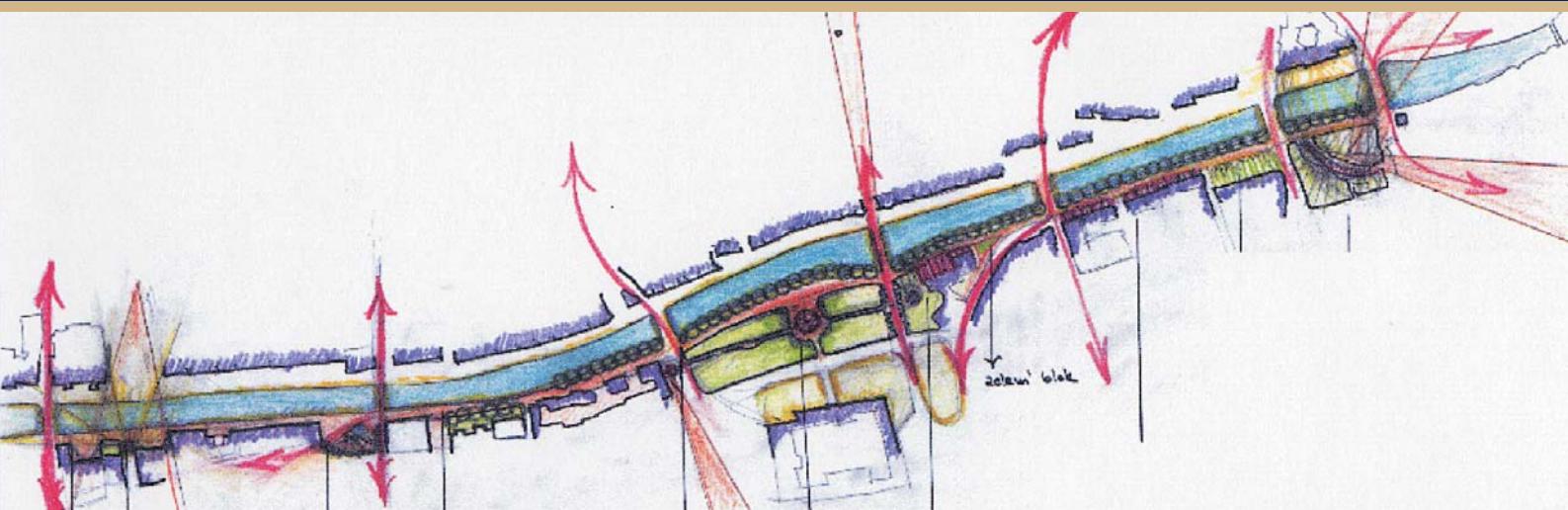
saobraćajnica za interno komuniciranje pored postojećih objekata koji su danas centralni dio Blažuja.

Na novoplaniranoj trasi sva raskršća su denivelisana dajući prvenstvo glavnim tokovima.

Rješenje je dato Kantonu na razmatranje i usaglašavanje sa Direkcijom za magistralne puteve obzirom da se radi o magistralnim putnim prvcima.

*Čaršimamović Muhamed*





## IDEJNI PROJEKAT:

### "LIJEVA OBALA MILJACKE OD ŠEHERČEHAJINE ĆUPRIJE DO MOSTA ČOBANIJE" - projekt usvojen; realizacija predstoji

Pristup izradi Idejnog projekta "Lijeva obala Miljacke od Šeherćehajine čuprije do mosta Čobanija" oslanja se na stanovište da je potrebno promatrati elemenat gradskog tkiva kao dio urbanističkog ansambla kojem pripada. Zbog toga je pored građevinskog dijela urađen separat urbanističkog oblikovanja obogaćen analizama prostorne komponente koje ukazuju na mogućnosti transformacije i razvoja šetnice u atraktivan gradski sadržaj, neodvojiv od ambijenta kojem pripada.

U građevinskom dijelu elaborata dati su tehnički elementi: ukupna dužina šetnice je 1144 m; širina šetnice varira od 3.5 m do 9.58 m; na potezu od Šeherćehajine čuprije do Carevog mosta projektovane su paralelno jedna uz drugu pješačka i kolska saobraćajnica; od Carevog mosta do mosta Čumurija se kompletan profil pješačke i kolske saobraćajnice pretvara u pješačku saobraćajnici maksimalnog gabarita između 8.73 - 9.58 m; između Jevrejske opštine i mosta Drvenije šetnica je riješena konzolno; na potezu od Drvenije do Čobanije potrebno je porušiti određeni broj objekata da bi se izgradila trasa šetnice gabarita 4.5 m. Poprečni profili šetnice su maksimalnog nagiba do 2%, dok je nagib uzdužnog profila 4%. Predviđena je kolovozna konstrukcija za lako saobraćajno opterećenje i povoljne hidrološke uslove i to od kamenih ploča, cementnog maltera i tampona od drobljenog agregata. Ukupna vrijednost investicije je 988,200 KM.

Separat o urbanističkom oblikovanju je utvrdio generalne urbanističke i prostorne uslove koji bi trebalo da pomognu u diferenciranju pojedinih dijelova šetnice, valorizaciji graditeljske baštine, identifikaciji i prepoznatljivosti pojedinih dijelova uz puno uvažavanje morfoloških, strukturnih i ekoloških specifičnosti, kao i tradicionalnih vrijednosti. Pri tome je naznačena karakteristična i prepoznatljiva urbana cjelina koju njeni korisnici mogu lako uočiti i sa kojom se mogu identifikovati tj. stvoriti jasnu i čitljivu urbanu strukturu, čiji segmenat, šetnica, omogućava snalaženje i orijentaciju, kako stanovnicima tako i posjetiocima grada.

Šetnica je planirana kao atraktivan i osmišljen segment kontinuiranog pješačkog toka na lijevoj obali Miljacke koji ima tendenciju produžavanja ka istoku i zapadu.

Omogućuje se posredno povezivanje šetnice, na istoku, sa rekreativnom zonom Bentbaša, a na zapadu, neposredno sa već postojećom dionicom ispred Akademije likovnih umjetnosti, odakle se pješak može kontinuirano kretati zapadno prema novom dijelu grada.

Na prvi pogled može se učiniti da se šetnica naslanja na neatraktivne, čak i zapuštene ambijente, međutim detaljnim analizama pokazalo se suprotno. Crpeći postojeće elemente ovog dijela grada i šire vidi se da šetnica može biti sastavni dio te ponude i kao takva može biti posebno privlačna za buduće korisnike svih starosnih kategorija.

Analize, koje su sastavni dio urbanističkog dijela ovog elaborata promatrane su sa dva aspekta:

- funkcionalno i
- sa stanovišta atraktivnosti.

Sa funkcionalnog stanovišta promatrani su slijedeći elementi:

- klimatske karakteristike;
- morfološke karakteristike;
- stanje vodotoka Miljacke;
- vegetacija i
- pješački tokovi.

Sa stanovišta atraktivnosti i ponude promatrani su slijedeći elementi:

- kulturno - historijsko naslijeđe;
- vedute i vizure i
- slobodna proširenja uz šetnicu.

Šetnicu smo podijelili u šest cjelina/ sekvenci koje zaokružuju mostovi. Za svaku sekvencu date su osnovne karakteristike urbane kompozicije, koje se temelje na već navedenim funkcionalnim i analizama atraktivnosti postojećih i mogućih sadržaja.

Urbanistički elementi su dati okvirno kako bi se detaljnom razradom pojedinih segmenata dala sloboda projektantima da prema svom nahođenju oblikuju prostor uvažavajući osnovna urbanistička usmjerenja i parametre.

Za šetnicu je dat i projekat javne rasvjete, koji je dio "Studije integralne rasvjete za Grad Sarajevo".

*Pelja Nataša*

## Rezultat javnog, anonimnog, anketnog i jednostepenog konkursa za izradu urbanističkog rješenja BBI CENTAR Sarajevo - I nagrada Anđelić Slobodan



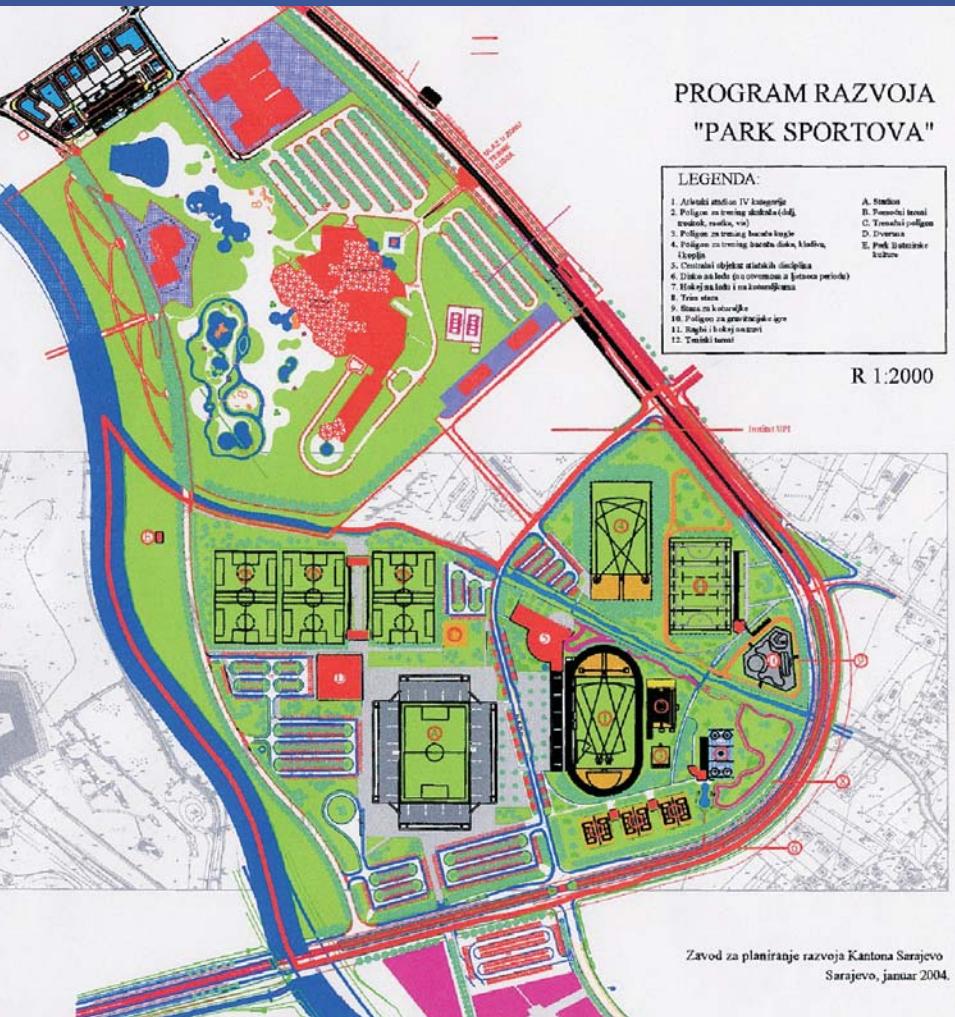
Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo u saradnji sa Asocijacijom Arhitekata Sarajeva raspisao javni, anonimni, anketni i jednostepeni konkurs za izradu urbanističkog rješenja BBI CENTRA sa ciljem dobijanja što kvalitetnijih urbanističkih uslova za uređenje, ukupnog prostora današnjeg kompleksa robne kuće Sarajka, mikrolokacije te horizontalnih i vertikalnih gabarita novog objekta BBI CENTRA.

Ocjenu prispjelih radova, ukupno devetnaest, izvršio je žiri u sastavu:

- Predsjednik žirija:  
**Andre Van Hoven**, generalni direktor BOSNA BANK INTERNATIONAL
- Članovi žirija:  
**Igor Grozdanić**, dipl.ing. arh.  
**Nihad Čengić**, dipl.ing. arh.  
**Vladimir Levašev**, dipl.ing. arh.  
**Prof. Dr. Muhamed Hamidović**, dipl.ing. arh.

*Napominjemo da Prof. Dr. Muhamed Hamidović dipl.ing. arh. zbog bolesti nije mogao dati puni doprinos radu žirija.*

## PROGRAM RAZVOJA PODRUČJA "PARK SPORTOVA" – ILIDŽA



Područje na koje se odnosi ovaj program ograničeno je zonom "Terme Čatež" i kompleksom instituta UPI na sjeveru, novoprojektovanom saobraćajnicom u realizaciji, Ilidža-Hrasnica (koja ujedno čini vezu sa planiranim akvatorijem Butmir), na istoku i jugu, te koritom rijeke Eljeznice na zapadu.

Generalnom namjenom površina, ovaj prostor je podjeljen u dvije zone:

1. Zona fudbala 15,8 ha
2. Zona atletike 12,95 ha

Središnja saobraćajnica dijeli lokalitet na dva približno jednakata dijela, od kojih je zapadni dio opredjeljen za fudbal, a istočni za atletiku.

Kompleks "Park Sportova" je neposredno vezan, podhodnikom ispod saobraćajnice Ilidža-Hrasnica, sa područjem "Akvatorij-Butmir" gdje su sadržaji "Parka Sportova" dopunjeni površinama za razvoj drugih sportova, prvenstveno sportova na vodi.